نگاه

شطرنج سیاسی روسیه در سوریه

علیرضا میریوسفی*

• مداخله نظامی روسیه در سوریه، تحولات خاورمیانه را وارد فاز جدید کرده است و بازار تحلیل‌ها و گمانه زنی‌ها دراین‌میان رونق دارد. هرچند نظرات مختلفی درباره اهداف راهبردی یا تاکتیکی روسیه از این اقدام مطرح شده است؛ بااین‌حال باید به این موضوع توجه کرد که آیا روسیه دارای اهدافی تهاجمی و یک‌سره‌کردن کار معارضان مسلح سوریه است یا باید آن را اقدامی تدافعی و به‌منظور جلوگیری از سقوط بشار اسد و بازگرداندن تعادل به جبهه دو طرف برای کمک به اجرائی‌کردن راه‌حل سیاسی دانست؟ اولین نکته‌ای که دراین‌باره باید در نظر گرفت این است که اقدام نظامی روسیه را نباید یک اقدام نظامی صرف تلقی یا فکر کرد این اقدام می‌تواند در کوتاه‌مدت اوضاع سوریه را به پیش از جنگ داخلی در این کشور برگرداند. برخلاف برخی ادعاهای خوش‌بینانه، اقدام روسیه بیش از هر چیز به‌منظور کمک به پروسه سیاسی و وادارکردن مخالفان به مذاکره صورت می‌گیرد. به‌عبارت‌دیگر، سیاست روسیه در سوریه یک سیاست هم‌زمان و سه‌وجهی با ابعاد نظامی، سیاسی و بین‌المللی است. در بعد نظامی، نشانه‌های ضعف در مقاومت دولت سوریه پدیدار شده بود و بشار اسد در مصاحبه‌اش رسما از کمبود نیروهای انسانی در ارتش سخن گفت و تعلل در این زمینه می‌توانست قلمرو تحت حاکمیت بشار اسد را به مخاطره بیندازد. بنابراین برای هر مصالحه سیاسی ورود عامل جدید اجتناب‌ناپذیر بود. این اقدام به ارتش تضعیف‌شده سوریه در اثر جنگ چهارساله کمک می‌کند قلمرو خود را حفظ و حتی اندکی گسترش دهد. این در شرایطی است که ائتلاف آمریکایی ضدداعش، همان‌طور که انتظار می‌رفت، عملا به تضعیف واقعی مخالفان مسلح دولت سوریه نینجامیده است و حتی در نقاطی باعث پیشروی عناصر مسلح خوش‌خیم به نظر غربی‌ها، شده است. در بعد سیاسی، ناامیدی معارضان از پیروزی نهایی در میان‌مدت می‌تواند به مذاکرات سیاسی کمک قابل‌توجهی کند. روسیه هم‌زمان با عملیات نظامی، فعالیت‌های سیاسی خود را به‌منظور تشویق مخالفان دولت سوریه برای مذاکره و مشارکت در ساختار سیاسی سوریه به روشی که خود می‌پسندد، تشدید کرده است. علاوه بر چندین طرح صلح روی میز درباره سوریه، روسیه به‌ویژه با طرح پیشنهادی استفان دی‌میستورا، نماینده ویژه دبیرکل در سازمان ملل همکاری فعالی دارد. اشتیاق دولت روسیه برای مذاکره با طرف‌های غربی در سفر به مجمع عمومی سازمان ملل و بعد از آن به پاریس به بهانه بحث درباره اوکراین و اقداماتی ازاین‌دست، همگی این احتمال را تقویت می‌کند. به‌علاوه روسیه آن‌قدر با واقعیات جهانی آشنا است که بداند تقویت حضور نظامی‌اش به کمک‌های بیشتر غرب و جهان عرب به افزایش معارضان و تداوم بحران می‌انجامد و راه‌حل نظامی برای سوریه اگر نه غیرممکن که بسیار دشوار است. در بعد بین‌المللی هم روسیه به جدیت در پی احیا و کارآمدسازی سازوکارهای جهان‌شمول مبارزه با تروریسم از طریق همکاری با شورای امنیت سازمان ملل است که در دهه گذشته با سازوکارهای موازی و گزینشی عملا خنثی شده‌اند. اقدام هفته قبل روسیه در شورای امنیت هم درهمین‌راستا قابل‌ارزیابی است. تحول دومی که اقدام نظامی روسیه به دنبال دارد، تبدیل بحران سوریه از یک بحران با بازیگران منطقه‌ای به بحرانی در ابعاد جهانی است. تا قبل از اقدام اخیر، بحران سوریه عمدتا به‌عنوان یک کشمکش منطقه‌ای بین دو قدرت اصلی منطقه یعنی ایران و عربستان (و تا حدودی ترکیه و قطر) قلمداد می‌شد. با ورود مستقیم روسیه که به‌هرحال یک قدرت جهانی است، عملا قدرت‌های منطقه‌ای به‌ویژه عربستان، ترکیه و قطر با روسیه روباروی شده‌اند و معادلات بازی تغییر کرده است. این موضوع از سویی می‌تواند به پروسه سیاسی کمک کند و این کشورها را به پای میز مذاکره بیاورد و از سوی دیگر، خطر ورود قدرت‌های جهانی دیگر شامل آمریکا و کشورهای اروپایی در قالب ناتو یا غیر آن را به همراه داشته باشد. البته ظاهرا روسیه احتمال زیادی برای این موضوع قائل نشده است و فکر می‌کند قدرت‌های غربی اراده لازم برای این کار را ندارند. به‌علاوه، روسیه با ایجاد مرکز اطلاعات نظامی بین ایران، عراق و سوریه، ابعاد وسیع‌تری به تحولات سوریه داده و حمایت ضمنی مصر هم از این اقدام، عملا آرایش جدیدی به تقسیم‌بندی‌های صحنه سوریه داده است. موضوع سوم هم در رابطه با این اقدام، نگاه راهبردی (و نه تاکتیکی) روسیه به جنگ سوریه است. برخلاف برخی تبلیغات که اقدام روسیه را برای تحت‌الشعاع قراردادن بحران اوکراین تلقی می‌کنند، سوریه برای روسیه دارای ارزش راهبردی است و به‌نوعی نشانه بازگشت روسیه به راهبرد اوراسیای نوین الکساندر دوگین است. هر چند روسیه از فرایند سیاسی در سوریه حمایت می‌کند، ولی حاضر به استقرار یک دولت غیردوست و ازدست‌دادن سوریه نخواهد بود. درمجموع وضعیت سوریه بعد از چهار سال جنگ و درگیری خونین دچار سردرگمی و بن‌بست لاینحلی شده است و اقدام جدید روسیه می‌تواند به‌عنوان محرکی برای خروج از این وضعیت تلقی شود؛ هرچند در اوضاع شکننده منطقه، نتایج نهایی آن قابل پیش‌بینی نیست.

*رئیس گروه مطالعات خاورمیانه در دفتر مطالعات سیاسی و بین‌الملل وزارت خارجه

عکس: Reuters

جایزه صلح نوبل به هیأت چهارگانه گفت‌وگوی ملی در تونس رسید

صلح به پای انقلاب

آن‌طور که پیداست، نه وساطت پاپ فرانسیس در عادی‌سازی روابط کوبا و ایالات متحده، نه افشاگری‌های ادوارد اسنودن درباره سراسربینی دولتی کاخ سفید، نه تلاش‌های وزرای خارجه ایران و آمریکا برای پایان‌دهی به مناقشه درازمدت هسته‌ای و نه حتی سماجت آنگلا مرکل، صدراعظم آلمان، در به‌بردگی‌کشاندن ملت رنج‌دیده یونان و البته پناهندگان گریخته از جنگ در خاورمیانه، هیچ‌کدام به اندازه آنچه در تونس، این زادگاه بهار عربی، رخ داده، کمیته صلح نوبل را تحت تأثیر خود قرار نداده است. دلیل آن البته روشن است. با نگاهی به نقشه خاورمیانه و شمال آفریقا و ردگیری مسیر خزنده بهار عربی می‌توان به‌راحتی دریافت این نه پیشگامی تونس در راه‌اندازی موجی از انقلاب‌ها در جهان عرب، بلکه مقاومت در برابر بازگشت بومرنگ بی‌ثباتی و استبداد است که داوران جایزه صلح نوبل را مجاب کرد تا روز گذشته و در میان هیاهوی نام‌های بزرگ، هیأت چهارگانه گفت‌وگوی ملی آن کشور را برنده این جایزه ۱۱۵ساله معرفی کنند. کاچی کولمان، دبیر تازه‌کار کمیته نروژی نوبل، در حالی اعطای جایزه صلح نوبل به هیأت چهارگانه تونسی را نتیجه موفقیت این ائتلاف در سازماندهی یک فرایند سیاسی مسالمت‌آمیز و جایگزین در سال ۲۰۱۳ دانسته که این کشور تنها دو سال پس از برپایی انقلاب، به‌راستی در آستانه جنگی داخلی قرار داشت. انقلاب یاسمن که از پیکر در آتش سوخته محمد بوعزیزی و با وعده برقراری آزادی و عدالت اجتماعی جرقه خورده بود، در کمتر از یک ماه به سقوط دولت زین‌العابدین بن‌علی و دیکتاتوری ۲۴ساله او انجامید. البته این موفقیت برق‌آسا که به‌سرعت در کشورهای مجاور عربی ریشه دواند، نزدیک بود خیلی زود به سیاق لیبی، مصر، یمن و سوریه سرنوشتی خلاف آنچه انتظار می‌رفت، پیدا کند. بحران‌های شدید اقتصادی، افت ناامیدکننده شرایط معیشتی مردم، بی‌ثباتی سیاسی، نقض گسترده حقوق بشر و بازگشت شبح‌وار ایدئولوژی‌های محتومی که خود یکی از ابتدایی‌ترین دلایل وقوع انقلاب در تونس بودند، کشور را دستخوش چنان ناآرامی‌های گسترده اجتماعی کرده بود که گریز از آن تقریباً کاری غیرممکن بود. با وجود این، کمیته صلح نوبل بر این باور است که در نبود هیأت چهارگانه گفت‌وگوی ملی تونس، این کشور احتمالا باید در رؤیای برپایی یک دموکراسی تکثرگرا باقی می‌ماند؛ ادعایی که البته تا حدود زیادی صادق است. هیأت چهارگانه گفت‌وگوی ملی تونس، متشکل از سندیکای عمومی کارگران، اتحادیه صنفی صنعت، تجارت و صنایع دستی، لیگ حقوق بشر و کانون وکلای آن کشور بود که با ترسیم نقشه راهی فکرشده برای پایان‌دهی به بن‌بست سیاسی آن کشور، دموکراسی نیمه‌جان و روبه‌احتضار تونس را احیا کرد؛ نقشه راهی بلندمدت که با بازگشایی بن‌بست سیاسی موجود بین حزب اپوزیسیون ندا و ائتلاف حاکم به رهبری حزب اسلام‌گرای النهضه، به موج ترورهای سیاسی و آشوب‌های اجتماعی پایان داده و راه را برای برپایی انتخاباتی آزاد و تشکیل اولین مجلس دموکراتیک آن کشور در ماه‌های پایانی سال گذشته میلادی هموار کرد؛ دستاوردهایی که از چشم کمیته صلح نوبل پنهان نمانده است. این کمیته که مقر آن برخلاف پنج کمیته دیگر نوبل، در اسلو، پایتخت نروژ مستقر است، در بیانیه‌ای ضمن اشاره به نقش هیأت چهارگانه در تسهیل برقراری گفت‌وگوهایی مسالمت‌آمیز بین شهروندان، احزاب و صاحب‌منصبان سیاسی، تلاش‌های این ائتلاف را در یافتن راهکارهایی مشترک برای چالش‌های پردامنه سیاسی و مذهبی تونس ستوده و اعلام کرده موفقیت هیأت چهارگانه در مقابله با روند روبه‌افزایش خشونت‌ها، عملکرد این هیأت را هم‌سنگ همان کنگره صلحی کرده است که شخص آلفرد نوبل در وصیت‌نامه خویش بدان اشاره داشته است. کمیته صلح نوبل همچنین ابراز امیدواری کرده است که جایزه نوبل صلح امسال که بیش از هر چیز ستایشی از عزم مردم تونس است، نقشی هرچند کوچک در تقویت و حفاظت از دموکراسی در تونس ایفا کند و منبع الهام تمامی آنانی باشد که سودای ترویج صلح و دموکراسی در سرتاسر جهان، به‌ویژه خاورمیانه و شمال آفریقا را دارند. این در حالی است که حسین عباسی، دبیر کل سندیکای عمومی کارگران تونس نیز اعطای جایزه صلح نوبل به سندیکای متبوعش را پیامی به همتایان منطقه‌ای خود، مبنی بر این واقعیت دانسته که می‌توان با زمین‌گذاشتن سلاح‌ها و نشستن پشت میز مذاکره، راه درست برون‌رفت از بحران‌ها را یافت. امنا گویلالی، مدیر دیده‌بان حقوق بشر تونسی نیز اعطای جایزه نوبل را پاداش این کشور برای پایبندی به اصول دموکراتیک دانست و خاطرنشان کرد مردم آن کشور امیدوارند این جایزه تنها یک تجلیل نمادین نباشد، بلکه کمکی حقیقی به تونس باشد؛ این خواسته‌ای است که به گواه تاریخ و با نگاهی مختصر به فهرست برندگان پیشین جایزه نوبل، البته اگر برندگان فرمایشی آن را خط نگیریم، بسیار دور از دسترس می‌نماید.

خشونت‌طلب‌ها به ما رأی ندهند

صلاح‌الدین دمیرتاش، رهبر حزب دموکراتیک خلق ترکیه، گفته افرادی که به دنبال خشونت هستند نباید به حزبش رأی دهند. دمیرتاش در یک مصاحبه تلویزیونی گفت: چند صد نفر دیگر از جوانان ما باید کشته شوند تا ما راه‌حل سیاسی برای مسئله کردها را جدی بگیریم؟ (حریت)

لایق نیستم

کوین مک‌کارتی که اصلی‌ترین نماینده جمهوری‌خواهان برای تصدی سمت ریاست مجلس نمایندگان آمریکا بود، در اقدامی غیرمنتظره از رقابت بر سر این پست انصراف داد و گفت خود را لایق تصدی این مقام نمی‌داند (آسوشیتدپرس)

عذرخواهی غول رسانه‌ای از اوباما

روبرت مرداک، غول رسانه‌ای، از توییتی که در آن به‌طور ضمنی گفته بود باراک اوباما «واقعا یک رئیس‌جمهوری سیاه‌پوست» نیست، عذرخواهی کرده است. شماری از کاربران توییتر، مرداک را به‌دنبال این توییت، به نژادپرستی متهم کردند. (بی‌بی‌سی)

حمله اسرائیل به شرق غزه

تداوم تنش

خشونت میان اسرائیل و ساکنان سرزمین‌های اشغالی فلسطین، بار دیگر بالا گرفته است. در هفته‌های اخیر چندین اسرائیلی و فلسطینی در حملاتی جداگانه کشته شدند و اقدامات اسرائیلی‌ها این بار نیز به جای تمرکز بر مهار تنش‌ها، بر افزایش خشونت‌ها متمرکز بوده است. اما روز گذشته درگیری‌ها با شدت‌وحدت بیشتری ادامه داشت. به گفته پلیس اسرائیل، یک شهروند اسرائیلی به چهار کارگر عرب حمله کرد و یک نفر هم در این رابطه دستگیر شده است. آن‌طور که رسانه‌ها به نقل از پلیس اسرائیل گزارش داده‌اند، در حمله‌ای دیگر در یکی از شهرهای شمالی اسرائیل، یک زن فلسطینی زمانی که قصد داشته در ایستگاه اتوبوس با چاقو به مأمور امنیتی حمله کند، به ضرب گلوله این نیروها زخمی شد. به گزارش برخی رسانه‌ها، زن مهاجم عرب- اسرائیلی بوده است. این حمله اندک‌زمانی پس از آن صورت گرفت که یک مرد فلسطینی در کرانه‌باختری با چاقو به افسر پلیس اسرائیل حمله کرد. در این حمله، افسر پلیس جراحات اندکی برداشت و سپس به ضرب گلوله، مهاجم فلسطینی را کشت. دراین‌میان تظاهرات فلسطینی‌ها در مرز غزه در حمایت از ساکنان سرزمین‌های اشغالی نیز با حمله اسرائیل به خشونت کشیده شد. به گزارش گاردین، در حمله اسرائیل به منطقه شجاعیه در شرق نوارغزه، دست‌کم پنج نفر کشته و بیش از ۳۰ نفر زخمی شدند. به گفته منابع فلسطینی به نقل از وزارت بهداشت فلسطین، یکی از کشته‌شدگان روز گذشته، نوجوانی ۱۵ساله بوده است.

خشونت روز جمعه و درگیری‌های اخیر، نتیجه اقدام ماه گذشته نیروهای امنیتی اسرائیل بود. ماه گذشته نیروهای امنیتی اسرائیل نمازگزاران فلسطینی را در محوطه مسجدالاقصی در شرق بیت‌المقدس سرکوب و از آن زمان بارها ورود فلسطینی‌ها به این منطقه را ممنوع اعلام کردند. اخیرا هم اسرائیل برای جلوگیری از فلسطینی‌هایی که قصد ورود به بخش قدیمی شهر بیت‌المقدس را دارند، موقتا محدودیت‌هایی را در این بخش اعمال کرده است.

درهمین‌حال، بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، روز پنجشنبه خواستار واکنش شدید نیروهای نظامی اسرائیل به موج جدید حملات فلسطینی‌ها شد. همچنین وزیر امنیت داخلی رژیم اسرائیل نیز در سخنانی در کنفرانس مطبوعاتی مذکور، اظهار کرد جنگ با فلسطینی‌ها به اوج خود رسیده است. گلعاد اردان تصریح کرد رژیم اسرائیل اخیرا دستورالعمل‌های مربوط به تیراندازی به سمت فلسطینی‌ها را تغییر داده و اکنون نیروهای پلیس می‌توانند حتی به سمت عاملان پرتاب سنگ نیز تیراندازی کنند. نیروهای اسرائیلی با بازداشت‌های گسترده و بهره‌گیری از مهمات انفجاری و گاز اشک‌آور، به مقابله با فلسطینی‌هایی برخاسته‌اند که گفته می‌شود با سنگ و کوکتل‌مولوتف به نیروهای نظامی این کشور حمله می‌کنند. خبرگزاری آلمان گزارش داده نیروهای اسرائیل همچنین با بهره‌گیری از کماندوهای لباس‌شخصی، تلاش کرده‌اند تا معترضان فلسطینی را با نفوذ به حلقه‌های آنها متفرق کنند و گذشته از این، خانه‌های مهاجمان فلسطینی را ویران کرده‌اند.

اگرچه محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان فلسطینی، گفته نمی‌خواهد این خشونت‌ها گسترش یابند، اما از آن سو «اسماعیل هنیه»، رهبر حماس، در سخنرانی روز گذشته خود در شهر غزه از فلسطینی‌ها خواست درگیری با نیروهای اسرائیلی در کرانه‌باختری ازجمله شرق بیت‌المقدس را شدت بخشند. به گفته رهبر حماس «ما خواستار تقویت و افزایش انتفاضه هستیم... این تنها مسیری است که به آزادی منجر می‌شود».

انتفاضه شهرک‌نشینان یا فلسطینی‌ها؟

حافظ البرغوثی

الخلیج

به‌نظر می‌رسد فلسطینی‌ها بیهوده انتظار می‌کشند سازمان‌ملل متحد جلو شهرک‌سازی‌ها را بگیرد یا اجازه ندهد نیروهای اشغالگر در اراضی فلسطینی، آنها را سرکوب نکنند، زیرا باوجود اینکه سازمان‌ملل متحد، فلسطین را به‌عنوان یک دولت به رسمیت شناخت، اما تاکنون به‌دلیل حمایت آمریکا از اسرائیل و تمرکز فعلی جامعه بین‌الملل بر حوادث سوریه و دخالت روسیه در این کشور، هیچ اقدامی برای اجرای کنوانسیون‌های بین‌المللی در این‌باره نشده است. سال‌هاست سیاست اسرائیل مبتنی بر تحریک فلسطینی‌ها با انجام اقدامات سرکوبگرانه و شهرک‌سازی‌های مستمر بوده است. حال یک‌بار دیگر اوج این سیاست را در مورد مسجدالاقصی و تلاش برای تقسیم زمانی و مکانی آن شاهد هستیم. اسرائیل می‌خواهد مسجدالاقصی را هم مانند مزار حضرت‌ابراهیم(ع) در الخلیل تحت سیطره خود درآورده و تبدیل به یک کنیسه یهودی به معنای واقعی کلمه کند. اما اجرای چنین سیاستی در قدس مشکل‌تر خواهد بود. یک دلیل آن حوادث همین چند روز گذشته است که «هدیل الهشلمون» را سربازان اسرائیلی با خونسردی تمام کشته و بعد گفتند او قصد داشت از پشت به یک سرباز کارد بزند حال آنکه قضیه برعکس بود. در مورد مسجدالاقصی اما سال‌هاست این منطقه شاهد قیامی انفرادی است و ساکنانش به صورتی خودجوش با معتکف‌شدن در مسجد می‌کوشند از آنجا دفاع کنند. از آن گذشته، بعضی جوان‌ها در این منطقه علیه شهرک‌نشینان نیز دست به تحرکاتی می‌زنند. فلسطینی‌ها انتظار دارند جامعه بین‌المللی دخالت کرده و جلو اسرائیل را بگیرند؛ امیدی که وقتی می‌بینیم کشورهای اسلامی نیز همان موضع نهادهای بین‌المللی را اتخاذ کرده‌اند، به‌طور کامل بر باد می‌رود. در مقابل این انفعال، می‌بینیم سران جناح راست اسرائیل هر روز دولت را تشویق می‌کنند تا دست به اقدامات بیشتر زده و گروه‌های تروریستی را نیز تحریک می‌کنند تا به آزار و اذیت بیشتر فلسطینی دست بزنند که به آتش‌کشیدن «خانواده الدوابشه» یکی از مظاهر این فاشیست‌گرایی بود. از این‌رو شهرک‌نشینان که چه در قدس و چه در کرانه‌باختری، تعدادشان تقریبا به حدود ۸۰۰ هزار نفر می‌رسد، جریانی به راه انداخته و اخیرا خواستار تشکیل یک دولت یهودی در کرانه‌باختری شده‌اند. اینها مهم‌ترین رسالت خود را ویرانی مسجدالاقصی و اخراج اعراب و ساخت همان معبد موهوم هیکل می‌دانند. از همان زمان که مذاکرات صلح به شکست انجامید، اسرائیل شروع کرد به اینکه مژده یک انتفاضه جدید را بدهد. فرماندهان ارتش اسرائیل نیز گفتند دارند خودشان را برای سرکوب یک انتفاضه جدید آماده می‌کنند و الخ... . از سوی دیگر، رهبران جناح راست اسرائیل به‌شدت وقوع این انتفاضه را بزرگ می‌کردند. دراین‌میان بنیامین نتانیاهو نیز تصمیم گرفت از فرصت غفلت اعراب و مشکلاتی که دارند سوءاستفاده کرده و یکجا همه رؤیاهایی را که در سر دارد، پیاده کند. تاکنون اعتراضات و درگیری‌ها به‌صورتی کاملا ناخودآگاه و نامنظم بوده است، یعنی واکنش‌هایی مردمی که به‌صورت خودجوش در قدس اشغالی پدید آمد. اما بعد از بازگشت محمود عباس، رئیس تشکیلات خودگردان، از سازمان‌ملل به دلیل اینکه او در آنجا نتوانست دستاوردی که موردنظرش بود کسب کند - ازجمله اینکه در برابر تک‌روی اسرائیل از یک حمایت بین‌المللی برخوردار شود- این درگیری‌ها تشدید شد و حتی در آن عملیات انتقام‌جویانه سلاح سرد مورد استفاده قرار گرفت. بااین‌همه، باید گفت شرایط فلسطینی‌ها برای یک انتفاضه جدید مهیا نیست و مردم مردد هستند، زیرا هیچ حامی خارجی را در بیرون نمی‌بینند. از سوی دیگر، اوضاع داخلی فلسطینی‌ها نیز به دلیل شکاف‌های موجود فروپاشیده است. وضعیت اقتصادی نیز از اینها بدتر است. چون اسرائیل تهدید کرده است صد هزار کارگر فلسطینی را اخراج خواهد کرد. اسرائیل می‌گوید راه‌ها را بسته و اهالی بیت‌المقدس اشغالی را از کار و رفت‌وآمدها محروم خواهد کرد. اینها همه اقداماتی تنبیهی است که برای خنثی‌کردن آنها، فلسطینی‌ها باید پشتیبانانی در خارج داشته باشند اما ندارند. البته این امکان وجود دارد مقاومت فلسطینی در صورت یکپارچه‌شدن بتواند بعضی شکاف‌های داخلی را پر کند هرچند هنوز نشانه‌هایی از این امر به چشم نمی‌خورد و جنگ رسانه‌ای بین گروه‌های فلسطینی با شدت همیشگی ادامه دارد. به این دلایل باید گفت اگر وقوع یک انتفاضه فلسطینی قطعی نباشد، واقعیت‌ها نشان می‌دهد وقوع انتفاضه شهرک‌نشینان قطعی است؛ مسئله‌ای که روزهای آینده بیشتر شاهد آن خواهیم بود. اخیرا فرماندهان امنیتی اسرائیل به نتانیاهو توصیه کردند مراقب باشد و مجازات‌های گروهی برای فلسطینی‌ها وضع نکند تا اوضاع بدتر از این نشود. درعوض بکوشد تا مشت آهنین خود را صرفا بر مسجدالاقصی نگه داشته و فعالان در این شهر را بازداشت و کنترل کند. درحال حاضر هدف نتانیاهو سیطره بر این مسجد و تلاش برای تقسیم زمانی و مکانی آن است؛ آن‌هم در زمانی که خبری از هیچ‌گونه مخالفتی در داخل و خارج نیست.

رویداد

اعلام آمادگی ناتو برای دفاع از ترکیه

• ناتو اعلام کرده که آماده است سربازان خود را به ترکیه اعزام کند تا در مقابل روسیه از این کشور دفاع کنند. به گزارش خبرگزاری رویترز، این اعلام آمادگی از سوی ائتلاف ناتو پس از آن مطرح شد که جنگنده‌های روسیه حریم هوایی ترکیه را برای بمباران مواضع داعش در سوریه نقض کردند و انگلیس مسکو را به دامن‌زدن به جنگی متهم کرد که تاکنون ۲۵۰ هزار کشته بر جای گذاشته است. حملات هوایی و موشکی روسیه علت اصلی این نگرانی است. با این حال وزارت خارجه ترکیه اعلام کرد، آنکارا به مذاکرات با ناتو و شرکایش درخصوص ارتقای ظرفیت‌های دفاعی ازجمله سیستم موشکی پاتریوت ادامه می‌دهد اما از ائتلاف ناتو نخواسته است که نیروی نظامی به ترکیه ارسال کند.

درهای سوئد به روی پناه‌جویان بازشد

• اولین گروه پناه‌جویان در چارچوب طرح اتحادیه اروپا وارد سوئد شدند. پناه‌جویان اهل اریتره پس از ثبت‌نام، انگشت‌نگاری و شناسایی‌شدن، به سوئد اعزام شدند. سوئد اولین گروه از پناه‌جویان را در چارچوب طرح تازه اتحادیه اروپا مبنی بر اسکان پناه‌جویان پذیرفته است. به گزارش بی‌بی‌سی بر اساس طرحی که ماه گذشته به تصویب اعضای اتحادیه اروپا رسید، قرار است ۱۲۰ هزار پناه‌جویی که وارد کشورهای ایتالیا و یونان شده‌اند، در بین سایر کشورهای عضو این اتحادیه اسکان داده شوند. به‌گفته خبرنگاران اسکان پناه‌جویان به‌تنهایی نمی‌تواند باعث تغییر جدی در شرایط آنها شود.

«دولت وحدت ملی» لیبی معرفی شد

• پس از ماه‌ها مذاکرات فشرده، نماینده سازمان ملل در مذاکرات لیبی بالاخره فهرست دولت وحدت ملی در این کشور را، که قرار است کار خود را پس از تأیید احزاب لیبیایی آغاز کند، معرفی کرد. به گزارش الجزیره، برناردینو لیون، فرستاده سازمان ملل به لیبی روز گذشته در کنفرانسی مطبوعاتی در شهر صخیرات مراکش، فایز السراج را به‌عنوان نامزد پیشنهادی برای تصدی پست نخست‌وزیری دولت ائتلافی معرفی کرد و گفت: اسامی افراد برای تصدی دیگر پست‌های دولت نیز موردتوافق حاضران در مذاکرات صخیرات قرار گرفته است. دولت پیشنهادی سازمان ملل باید توسط پارلمان‌های دو طرف در طبرق و طرابلس موردتأیید قرار بگیرد و مأموریت آن اداره کشور به مدت یک سال و فراهم‌کردن شرایط برای برگزاری انتخابات اعلام شده است.

دومین حمله ائتلاف عربی به میهمانی عروسی در یمن

• وقوع انفجارهایی در یک مراسم عروسی در یمن شماری کشته و زخمی بر جای گذاشته است. پنجشنبه، منابع بیمارستانی در استان ذمار در جنوب غرب یمن گفتند که اجساد ۱۳ نفر که در اثر انفجار در یک میهمانی عروسی در شهرک سنبان جان خود را از دست داده بودند، به بیمارستان منتقل شده است. علاوه بر این، ۳۸ زخمی این واقعه نیز در بیمارستان بستری هستند. تلویزیون المسیره، متعلق به حوثی‌های مخالف دولت یمن، گفته است این انفجار ناشی از حمله هواپیماهای متعلق به ائتلاف به رهبری عربستان سعودی بوده است. ذمار در فاصله حدود ۱۰۰ کیلومتری جنوب صنعا، پایتخت، واقع شده و منابع وابسته به مخالفان دولت یمن گفته‌اند که یکی از رؤسای طوایف محلی طرفدار حوثی‌ها در این مراسم عروسی حضور داشت. چند هفته پیش، حمله ائتلاف عربی به رهبری عربستان در یک مراسم عروسی در شهر المخا به کشته‌شدن دست‌کم ۱۳۰ نفر منجر شد. در همین حال مقام ارشد در امور انسانی سازمان ملل متحد خواستار تحقیق فوری در مورد گزارش‌هایی شده است که می‌گویند در حمله ائتلاف عربی به یک مراسم عروسی در یمن، ده‌ها نفر کشته و زخمی شدند. استفن اوبرین، معاون دبیرکل سازمان ملل در امور انسانی، در بیانیه‌ای که ۱۷ مهرماه منتشر شده می‌گوید از دریافت این گزارش‌ها «عمیقا نگران» شده است.

درگیری معترضان لبنانی با نیروهای امنیتی در بیروت

• در پی درگیری میان معترضان به وضعیت جمع‌آوری زباله در بیروت و نیروهای امنیتی لبنان، ده‌ها نفر از هر دو طرف زخمی شدند. به گزارش روزنامه مصری الیوم السابع، نیروهای امنیتی لبنان که تلاش می‌کردند مانع از تظاهرات مخالفان علیه عملکرد مسئولان شوند، با استفاده از گاز اشک‌آور و آب پرفشار سعی کردند تظاهرکنندگان را متفرق کنند. تظاهرکنندگان نیز به سمت آنها سنگ پرتاب کردند. فرماندهی کل نیروهای امنیت ملی لبنان در بیانیه‌ای از افزایش تعداد زخمی‌های خود ازجمله یک افسر خبر داد و اعلام کرد پلیس مجبور شده برای مقابله با معترضان که قصد داشتند موانع آهنی و سیمانی را برداشته و حصار سیم‌های خاردار را کنار بزنند، از گاز اشک‌آور استفاده کند. در این درگیری‌ها ۲۷ معترض بازداشت و ۳۵ نفر دیگر دچار مشکلات تنفسی شدند.